

КАФЕДРА МОВ

Сучасна світова література

Освітній ступінь	бакалавр	Курс	2
Спеціальність	034 Культурологія	Семестр	3,4
Освітня програма	Музична культурологія		
Статус	Вибіркова	ECTS	7
		Годин	210
		Лекції	34
		Семінари	34
		Самостійна робота	142
Семестровий контроль	Залік		

Інформація про викладача

ПІБ	Юрова Інна Юріївна Ст. викладач, кандидат філологічних наук
Профіль викладача	https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=38USGm8AAAAJ
e-mail	iiurova@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Розуміння загальних тенденцій, напрямів та провідних особистостей, які спрямовували курс розвитку української літератури, є надзвичайно важливим для сприйняття тенденцій розвитку культури, музичної культурології через їх взаємопов'язаність.

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасна світова література» є формування у майбутніх спеціалістів сучасного наукового розуміння особливостей становлення та розвитку напрямів та течій сучасної світової літератури, від початку ХХ століття до сьогодні.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Сучасна світова література» є:

- сприяти усвідомленню студентами місця і значення творчої особистості у літературному процесі доби, вважаючи при цьому засадним «літературний портрет»;
- засвоїти основні особливості літературного процесу у взаємозалежності особистості письменника і літературного процесу;
- усвідомити специфіку розвитку української літератури у взаємодії та історично послідовному функціонуванні творчих напрямів;
- осмислити літературу як особливу форму освоєння культурних традицій; опанувати основні категорії стилістики, поезики, метрики;
- опанувати закономірності літературного процесу та художньої специфіки провідних літературних течій, напрямів;

- закріпити навички аналізу літературного твору;
- поглибити вміння студентів аналізувати художні твори різних жанрів, розширити їх значення з культури та історії українського народу;
- вчити студентів елементам наукової роботи при написанні рефератів та доповідей з питань, що виносяться на самостійне опрацювання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- основні етапи розвитку сучасної світової літератури, найважливіші факти літературного процесу;
- суспільну роль художньої літератури у XX-XXI столітті;
- найвизначніші біографічні відомості про найвидатніших письменників;
- типове (конкретно-історичне та загальнолюдське) значення головних дійових осіб вивчених творів;
- історичні ознаки понять модернізм та авангард, постмодернізм, екзистенціалізм, драма абсурду, потік свідомості, новий роман, магічний реалізм;
- літературні роди та їх основні жанри.

уміти:

- аналізувати твір з урахуванням його художньої, естетичної та ідейної цілісності та авторської позиції;
- складати тези і конспекти критичних статей, рецензій на самостійно прочитані книжки, а також на твори інших видів мистецтва, пов'язаних з літературою;
- створювати усні й письмові твори-роздуми проблемного характеру (також індивідуальні, порівняльні, групові характеристики) за вивченим твором (або кількома творами), твір-роздум на літературні й публіцистичні теми;
- зіставляти різні погляди в процесі полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, власну думку про твір;
- орієнтуватися в закономірностях історико-літературного процесу;
- користуватися довідниковими джерелами, зокрема літературними енциклопедіями та словниками літературознавчих термінів;
- писати наукові та науково-популярні статті з проблем сучасної світової літератури або дотичних до них.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, скайп, вайбер, Zoom.

Перелік тем

Тема 1. Модернізм та авангард як симптоми нового світу

Семінарське заняття: Модернізм та авангард: підходи до визначення, критерії розмежування, представники.

Тема 2. Шляхи розвитку прози: данина традиціям та новаторство

Семінарські заняття: 1. Поетика «малої прози» Ф.Кафки (новели «Вирок», «Перетворення», «У виправній колонії»). Романи «Процес» (трактування провини, образ Закону), «Америка» (тема невинного), «Замок» (тема самотності). 2. Дж.Джойс. Проблематика романів «Портрет художника в юності», «Улісс». Роман «Поминок за Фіннеганом» як «книга книг». 3. Г.Гессе. Романи «Деміан» (теми метаморфози, «каїнового знаку»), «Степовий вовк» (особливості композиції; образ вищого служіння і шляхи до нього), «Гра в бісер» (критика «фейлетону епохи»; сила і слабкість «гри»). покоління».

Тема 3. Драматургічні експерименти

Семінарські заняття: 1. «Епічний театр» Б.Брехта: суперечка з аристотелевським вченням про катарсис; пробудження соціально-критичної активності глядача. «Матінка

Кураж та її діти»: жанр історичної хроніки. «Життя Галілея»: образ вченого. 2. «Мухи» Сартра: трактування античного сюжету.

Тема 4. Екзистенціалізм у літературі

Семінарське заняття: Життя та творчість А.де Сент-Екзюпері. «Планета людей», «Цитадель» як протиставлення буття та існування.

Тема 5. Повоєнна література: парад втрачених поколінь

Семінарські заняття: 1. Творчість Г.Бюлля: моральна проблематика («життя не по брехні»), «поетика причетності», «дім без господаря»; романи «Більярд о пів на десяту», «Очима клоуна», «Груповий портрет з дамою», новели. 2. Творчість А.Зегерс «Сьомий хрест», «Подорож мертвих дівчат».

Тема 6. Інтелектуальний роман

Семінарське заняття: 1. Антиутопічний роман: Дж.Оруел, О.Хакслі, Р.Бредбері.

Тема 7. Новий роман

Тема 8. Буремні 60-ті та 80-ті

Семінарські заняття: 1. Конфлікт поколінь у романі Дж.Селінджера «Над прірвою в житті». 2. Поезія С.Плат, Лоуелла.

Тема 9. Постмодернізм як криза світобачення. Нові горизонти літератури

Семінарські заняття: 1. У.Еко. Роман «Ім'я троянди» у світлі семіологічних ідей автора («Нотатки на полях «Імені троянди»). Гра стилів у романі; образ лабіринту, ризоми; розчинення автора в тексті; філософія імені. 2. П.Зюскінд та його гра з контекстами. Роман «Пахощі», драма «Контрабас». 3. Східна модифікація постмодерністської літератури (Х.Муракамі, С.Рушді та ін.).

Тема 10. Магічний реалізм

Семінарське заняття: Г.-Гарсія Маркес: «Сто років самотності», художній простір Макондо. Феномен «загальної книги» і роман «Осінь патріарха». «Хроніка оголошеної вбивства»: детектив, мемуари, трагедія. Парадокси любові: романи «Любов під час чуми», повість «Про любов і інших демонів». Розставання з ідеєю: роман «Генерал у своєму лабіринті».

Тема 11. Сучасна українська література

Семінарське заняття: Різноманітність напрямів, жанрів та угруповань української літератури.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, диспут, презентація

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %

1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	20
2.	Реферат за обраною тематикою	10
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	5
4.	Відвідування лекцій	5
5	Модульні контрольні роботи	10
6	Залік	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка «**відмінно**»: студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний самостійно мислити, може визначати тенденції та протиріччя літературних процесів, робить аргументовані висновки, вирішує творчі завдання.

Оцінка «**добре**»: студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, володіє фактами історико-літературного процесу, здатний встановити причинно-наслідкові зв'язки між явищами соціально-історичного життя і сферою мистецтва, уміє наводити власні приклади на підтвердження власних думок.

Оцінка «**задовільно**»: студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками окреслити головні етапи розвитку літератури, має стійкі навички роботи з підручником та текстами, може наводити приклади, знає основні дати та прізвища, орієнтується у хронології.

Оцінка «**незадовільно**»: студент не розуміє основного навчального матеріалу, не здатний відтворити основні етапи і явища літературного процесу, не володіє датами, не орієнтується у елементарних культурних та естетичних поняттях.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Позааудиторні заняття

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах тощо.